

מאורות אל העבר

כח תשרי תרצ"א | 20/10/1930

השר פספילד מאת W. & D. Downey Art tag
(ויקפדיה, נחלת הכלל) for more information

הספר השחור שנגנז

היישוב היהודי בארץ היה בהלם. הדי מאורעות תרפ"ט הרצחניים עוד לא שכחו, וכבר הזדרזה הממשלה הבריטית לתרגם את מסקנותיהן של ועדות החקירה שנשלחו לחקור המצב בארץ. היא הגישה לפרלמנט בלונדון "ספר לבן", המצביע על צורך בשינוי המדיניות בארץ ישראל. "ספר הבגידה", "הספר השחור", אלו היו מקצת ההתבטאויות שהשמיעו מנהיגים יהודיים ברחבי העולם בשעה שנחשפו לתוכנו של המסמך שחיבר סידני ווב (הלורד פספילד) ושפורסם בכ"ח בתשרי תרצ"א (20.10.1930). בין השאר הוצהר כי מעתה תוגבל העלייה היהודית, תוגבל קניית הקרקעות בידי יהודים, ו"מועצה מחוקקת" שבה יהיה רוב לערבים תנהל את הארץ כתחליף לחזון הבית הלאומי היהודי. הפגנות ענק נערכו בארץ ובריכוזים יהודיים בעולם, והתפטרות מחאה של חיים ויצמן, נשיא התנועה הציונית שהיה מקובל מאוד על הציבוריות הבריטית, זעזעה את הממלכה. בלחץ ההפגנות ומחאות חריפות שהוגשו לפרלמנט, הודיע ראש ממשלת בריטניה מקדונלד כי מדיניות הספר לא תבוצע, וכי הבריטים ימשיכו להיות מחויבים להצהרת בלפור. היישוב היהודי חגג, אך המאבק על השגת העצמאות עוד היה רחוק מסיומו